Havde Niels Bohr virkelig en hestesko over døren til sit sommerhus?

Mogens Esrom Larsen, Matematisk Institut, Københavns Universitet

Man hører ofte den anekdote, at en gæst ved synet af en hestesko over døren til Niels Bohrs sommerhus skulle have spurgt ham: 'Hvorfor har De en hestesko hængende over døren? De er da vel ikke overtroisk?'

Ifølge anekdoten skulle Niels Bohr have svaret: 'Naturligvis ikke, men jeg har ladet mig fortælle, at den bringer lykke til én, hvad enten man tror på det eller ej!'

Men det står til troende, at Niels Bohr ikke havde en hestesko over sin sommerhusdør. Han har i hvert fald benægtet det den 11. september 1962. Derimod havde han hørt det pudsige replikskifte fra den berømte fysiker Georg Gamow, der havde en svaghed for logiske og andre selvmodsigelser. Og Bohr fortalte gerne anekdoten som en vittighed, måske med Gamow som hovedperson. Brevet er gengivet i Iørn Piø, Bank under bordet, Foreningen Fremtiden, København 1963.

I andres genfortælling er hovedpersonen skiftet ud med Niels Bohr selv. Det er et ganske normalt fænomen for anekdoter, når hovedpersonerne mister deres glans, bliver de erstattet af andre berømtheder. Vi kender det jo så godt fra historien om Knud den Store, der forgæves befalede bølgerne at standse deres fremrykning, — de overskyllede alligevel den mægtige herskers fødder. Før Knud den Store blev historien fortalt om Karl den Store, og hvem ved, om han har afløst kejser Augustus?

Gl. Carlsbergvej 15
Valby, København
September 11, 1962.

PROFESSOR NIELS BOHRS
SEKRETARIAT

Hr. arkivar Iørn Piø
Dansk Folkemindesamling
Det kgl. Bibliotek, K.

I anledning af Deres brev med forespørgsel angående anekdoten om professor Bohr og hesteskoen har professor Bohr bedt mig meddele Dem, at der ikke ligger noget faktisk til grund for denne. Anekdoten stammer fra den amerikanske fysiker George Gamow, og er oprindelig ment som en spøg. Professor Bohr har ved flere lejligheder genfortalt denne, og det er formentlig årsagen til den misforståelse, at historien skulle være sand og endda dreje sig om professor Bohr.

Med venlig hilsen

E. Tanggaard

E. Tanggaard
sekretær